శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ అష్టమస్కంధే ద్వితీయోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ అష్టమస్కంధే ద్వితీయోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
ఆసీద్ గిరివరో రాజంస్త్రికూట ఇతి విశ్రుతః।
క్షీరోదేనావృతః శ్రీమాన్యోజనాయుతముచ్ఛ్రితః ॥ **1** ॥

తావతా విస్తృతః పర్యక్ త్రిభిః శృంగైః పయోనిధిం।
దిశః ఖం రోచయన్నాస్తే రౌప్యాయసహిరణ్మయైః ॥ **2** ॥

అన్యైశ్చ కకుభః సర్వా రత్నధాతువిచిత్రితైః।
నానాద్రుమలతాగుల్మైర్నిర్ఘోషైర్నిర్ఝరాంభసాం ॥ **3** ॥

స చావనిజ్యమానాంఘ్రిః సమంతాత్ పయ ఊర్మిభిః।
కరోతి శ్యామలాం భూమిం హరిన్మరకతాశ్మభిః ॥ **4** ॥

సిద్ధచారణగంధర్వవిద్యాధరమహోరగైః।
కిన్నరైరప్సరోభిశ్చ క్రీడద్భిర్జుష్టకందరః ॥ **5** ॥

యత్ర సంగీతసన్నాదైర్నదద్గుహమమర్షయా।
అభిగర్జంతి హరయః శ్లాఘినః పరశంకయా ॥ **6** ॥

నానారణ్యపశువ్రాతసంకులద్రోణ్యలంకృతః।
చిత్రద్రుమసురోద్యానకలకంఠవిహంగమః ॥ **7** ॥

సరిత్సరోభిరచ్ఛోదైః పులినైర్మణివాలుకైః ।
దేవస్త్రీమజ్జనామోదసౌరభాంబ్వనిలైర్యుతః ॥ **8** ॥

తస్య ద్రోణ్యాం భగవతో వరుణస్య మహాత్మనః ।
ఉద్యానమృతుమన్నామ ఆక్రీడం సురయోషితాం ॥ **9** ॥

సర్వతోఽలంకృతం దివ్యైర్నిత్యం పుష్పఫలద్రుమైః ।
మందారైః పారిజాతైశ్చ పాటలాశోకచంపకైః ॥ **10** ॥

చూతైః ప్రియాలైః పనసైరామ్రైరామ్రాతకైరపి ।
క్రముకైర్నాలికేరైశ్చ ఖర్జూరైర్బీజపూరకైః ॥ **11** ॥

మధూకైః సాలతాలైశ్చ తమాలైరసనార్జునైః ।
అరిష్టోదుంబరప్లక్షైర్వటైః కింశుకచందనైః ॥ **12** ॥

పిచుమందైః కోవిదారైః సరలైః సురదారుభిః ।
ద్రాక్షేక్షురంభాజంబూభిర్బదర్యక్షాభయామలైః ॥ **13** ॥

బిల్వైః కపిత్థైర్జంబీరైర్వృతో భల్లాతకాదిభిః ।
తస్మిన్సరః సువిపులం లసత్కాంచనపంకజం ॥ **14** ॥

కుముదోత్పలకహ్లారశతపత్రశ్రియోర్జితం ।
మత్తషట్పదనిర్ఘుష్టం శకుంతైశ్చ కలస్వనైః ॥ **15** ॥

హంసకారండవాకీర్ణం చక్రాహ్వైః సారసైరపి ।
జలకుక్కుటకోయష్టిదాత్యూహకులకూజితం ॥ **16** ॥

మత్స్యకచ్ఛపసంచారచలత్పద్మరజఃపయః ।
కదంబవేతసనలనీపవంజులకైర్వృతం ॥ **17** ॥

కుందైః కురబకాశోకైః శిరీషైః కుటజేంగుదైః ।
కుబ్జకైః స్వర్ణయూథీభిర్నాగపున్నాగజాతిభిః ॥ **18** ॥

మల్లికాశతపత్త్రైశ్చ మాధవీజాలకాదిభిః।
శోభితం తీరజైశ్చాన్యైర్నిత్యర్తుభిరలం ద్రుమైః ॥ **19** ॥

తత్త్రైకదా తద్గిరికాననాశ్రయః
కరేణుభిర్వారణయూథపశ్చరన్।
సకంటకాన్ కీచకవేణువేత్రవద్
విశాలగుల్మం ప్రరుజన్వనస్పతీన్ ॥ **20** ॥

యద్గంధమాత్రాద్ధరయో గజేంద్రా
వ్యాఘ్రాదయో వ్యాలమృగాః సఖడ్గాః।
మహోరగాశ్చాపి భయాద్ద్రవంతి
సగౌరకృష్ణాః శరభాశ్చమర్యః ॥ **21** ॥

వృకా వరాహా మహిషర్క్షశల్యా
గోపుచ్ఛసాలావృకమర్కటాశ్చ।
అన్యత్ర క్షుద్రా హరిణాః శశాదయ -
శ్చరంత్యభీతా యదనుగ్రహేణ ॥ **22** ॥

స ఘర్మతప్తః కరిభిః కరేణుభి -
ర్వృతో మదచ్యుత్కలభైరనుద్రుతః।
గిరిం గరిష్ణూ పరితః ప్రకంపయన్
నిషేవ్యమాణోఽలికులైర్మదాశనైః ॥ **23** ॥

సరోఽనిలం పంకజరేణురూషితం
జిఘ్రన్విదూరాన్మదవిహ్వలేక్షణః।
వృతః స్వయూథేన తృషార్దితేన తత్
సరోవరాభ్యాశమథాగమద్ద్రుతం ॥ **24** ॥

విగాహ్య తస్మిన్నమృతాంబు నిర్మలం
హేమారవిందోత్పలరేణువాసితం।

పపౌ నికామం నిజపుష్కరోద్ధృత -
మాత్మానమద్భిః స్నపయన్గతక్లమః ॥ **25** ॥

స్వపుష్కరేణోద్ధృతశీకరాంబుభి -
ర్నిపాయయన్సంస్నపయన్యథా గృహీ ।
ఘృణీ కరేణూః కలభాంశ్చ దుర్మదో
నాచష్ట కృచ్ఛ్రం కృపణోఽజమాయయా ॥ **26** ॥

తం తత్ర కశ్చిన్నృప దైవచోదితో
గ్రాహో బలీయాంశ్చరణే రుషాగ్రహీత్ ।
యదృచ్ఛయైవం వ్యసనం గతో గజో
యథాబలం సోఽతిబలో విచక్రమే ॥ **27** ॥

తథాఽఽతురం యూథపతిం కరేణవో
వికృష్యమాణం తరసా బలీయసా ।
విచుక్రుశుర్దీనధియోఽపరే గజాః
పార్ష్ణిగ్రహాస్తారయితుం న చాశకన్ ॥ **28** ॥

నియుధ్యతోరేవమిభేంద్రనక్రయో -
ర్వికర్షతోరంతరతో బహిర్మిథః ।
సమాః సహస్రం వ్యగమన్ మహీపతే
సప్రాణయోశ్చిత్రమమంసతామరాః ॥ **29** ॥

తతో గజేంద్రస్య మనోబలౌజసాం
కాలేన దీర్ఘేణ మహానభూద్ వ్యయః ।
వికృష్యమాణస్య జలేఽవసీదతో
విపర్యయోఽభూత్ సకలం జలౌకసః ॥ **30** ॥

ఇత్థం గజేంద్రః స యదాఽఽప సంకటం
ప్రాణస్య దేహీ వివశో యదృచ్ఛయా ।

అపారయన్నాత్మవిమోక్షణే చిరం
దధ్యావిమాం బుద్ధిమథాభ్యపద్యత ॥ **31** ॥

న మామిమే జ్ఞాతయ ఆతురం గజాః
కుతః కరిణ్యః ప్రభవంతి మోచితుం ।
గ్రాహేణ పాశేన విధాతురావృతో -
ఒప్యహం చ తం యామి పరం పరాయణం ॥ **32** ॥

యః కశ్చనేశో బలినోఽంతకోరగా -
త్ప్రచండవేగాదభిధావతో భృశం ।
భీతం ప్రపన్నం పరిపాతి యద్భయా -
న్మృత్యుః ప్రధావత్యరణం తమీమహి ॥ **33** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
అష్టమస్కంధే మన్వంతరానువర్ణనే గజేంద్రోపాఖ్యానే ద్వితీయోఽధ్యాయః ॥